

Kitaaba Daani'el — Lakkofsa Dhibba Tokko fi Soddoma keessaa jedhu

Ce'umsa Raajii Ameerikaa keessatti raawwatamaa jiru: Mootummaa Jahaffaa irraa gara Tokkummaa Sadii-ta'aa keessatti jedhu

Jeff Pippenger
2024-03-11

Yommuu Ameerikaan Seera Dilbataa dhufuuf jedhu hojjiirra oolchitu, mootummaa ja'affaa raajii Macaafa Qulqulluu ta'uu ishee irraa ni dhaabatti; gara kutaa tokkoo waldaa sadii irraa ijaaramte Roomaa Ammayyaatti ni ceeti. Pirezidaantiin Seera Dilbataa hojjiirra oolchu pirezidaantii isa dhumaa ta'a; inniis pirezidaantii Paartii Riippabilikaanii ta'a. Kun dhugaa baatonni lama irratti hundaa'ee dha.

Abrahaam Liinkan, inni pirezidaantii Riippabilikaanii jalqabaa ture, bara 1863 keessatti Labsii Bilisummaa “dubbate”; kunis seenaa raajii bineensa lafaa keessatti mallattoo giddugaleessaa dubbii ture. Yommuu Liinkan bara 1863 keessatti Labsii Bilisummaa “dubbate,” inni pirezidaantii Riippabilikaanii jalqabaa ture; kanaafis pirezidaantii Riippabilikaanii isa dhumaa fakkeenyaan agarsiisa. Abrahaam Liinkan yeroo mallattoo isa dhumaa kutaa jalqabaa bineensa lafaa bakka bu'a; akkasumas yeroo mallattoo isa jalqabaa kutaa lammaffaa bineensa lafaa bakka bu'a. Yesus yeroo hunda jalqabaatiin dhuma ibsa. Yommuu bineensi lafaa, xumura kutaa lamaan keessaa isa dhumaa irratti, akka jawwee dubbatu, pirezidaantiin pirezidaantii Riippabilikaanii ta'a; akkuma Liinkaniin fakkeenyaan agarsiifametti.

अन्तमि राष्ट्रपति रिपब्लिकन राष्ट्रपति ह्युनुको दोस्रो साक्षी त्यो अवधि हो, जो अन्त्यको समयमा सन् १९८९ मा रोनल्ड रेगनसँग आरम्भ भयो। सन् १९८९ देखि छिट्टै आउने आइतवार व्यवस्थासम्मको भवष्यसूचक अवधिलाई सन् ५०८ देखि ५३८ सम्मको इतिहासमा पापीय रोमले सहिसन ग्रहण गर्नुअघिको तयारीको भवष्यसूचक अवधदिवारा प्रतिनिधित्व गरिएको छ। सन् ५३८ मा ख्रीष्ट-वरीधीलाई सामर्थ्य प्रदान गरिने कार्यको तयारीको त्यो भवष्यसूचक अवधिलाई ख्रीष्टको तयारीका तीस वर्षद्वारा, अर्थात् उहाँको जन्मदेखि उहाँको बप्तिस्मासम्म, पूर्वरूपति गरिएको थियो।

Masihiin sobaa waggaa soddomaaf qophii kan ture, innis qophii waggaa soddoma Kristoosii fakkeessuudhaan sobaan mimesse. Yeroon qophii waggaa soddomaaf Kristoosiif, akkasumas Masihiif sobaatiif, dhukkuba madaa du'aa sanaa seera Dilbataa yeroo dhihoo dhufu keessatti fayyuuf qophii yeroo tokko akka jiruuf dhugaa baatota lama ni dhiheessa. Yeroon qophii sun bara dhumaa keessatti, jechuunis bara 1989tti, jalqabe; akkuma yeroo qophii Kristoos yeroo inni dhalatetti dhufe, kunis seenaa raajii Isaa keessatti yeroo dhumaa mallatteesseetti.

Pirezidaantii isa dhumaa dura, lakkoofsi lammaffaan Daani'el boqonnaa kudha tokkoo, pirezidaantota ja'an kanneen hanga pirezidaantii sooressaatti ga'an—isa mootummaa warra addunyaa to'attootaa “kakaasu”—akka jiraatan barsiisa. Pirezidaantiwwan ja'an sana keessaa inni jalqabaa Ronald Reagan, Republikaana ture. Ronald Reagan fi Abraham Lincoln dhugaa baatota lamaan ni dhiyeessu. Mallattoon karaa fincila bara 1863, fi sararri pirezidaantotaa kan bara 1989

irraa jalqabu, amala pirezidaantii isa xumuraa Ameerikaa ifatti ni agarsiisu.

Ronald Reagan mallattoo isa jalqabaati; kanaaf inni kan dhumaa agarsiisa. Reagan nama duraanii beekkamaa miidiyaa ture; akkasumas Dimokiraata duraanii kan garaa jijjiirraatee Ripablikaana ta'e ture. Inni fayyadama afaan Ingilizii kakaasaa ta'een beekkamaa ture. Inni miira qoosa isaatiin beekkamaa ture. Inni Pirootestaantii ta'uu isaa ifatti beeksise; garuu yeroo inni mormituu Kiristoos isa raajii Macaafa Qulqulluu keessatti ibsame wajjin walii-galtee uume, hiika "Pirootestaantii" jedhu dhugumaan akka hin hubanne agarsiise.

Inni Ameerikaa deeggaru ture; siyaasa keessattis soda malee ture. Bara siyaasaa ammayyaa sana keessatti pirezidaantii baay'ee hojii hin qabne sanaan dura dhufe; kan isa dura ture immoo gaaffii Islaama xinnaaqqoo hamaa sanaaf jilbeenfatee ture. Tarii wanti inni dubbate keessaa isa caalaatti hiika guddaa qabu, akkasumas isa hojiitti hiike jedhamee ittiin galateeffatamu, yeroo inni, "Mr. Gorbachev, tear down this wall" jedhe ture.

Donald Trump mallattoo isa dhumaa ti; kanaafis isa jalqabaatiin fakkeeffamee ibsameera. Trump duraan urjii miidiyaa ture; akkasumas duraan Democrat kan turee boodarra Republicanitti jijjiirame. Inni afaan Ingiliffaa karaa kakaasaa ta'een itti fayyadamuudhaan ni beekama. Miira qoosaa isaatiinis ni beekama. Inni ofiin Protestantii jechuun beeksiseera; garuu hiikni Protestant maal akka ta'e dhugumaan akka hin hubanne agarsiiseera; seera Dilbataa yeroo dhihootti dhufu sanattis mormiticha Kiristoos raajii Macaafa Qulqulluu wajjin hidhata ni uuma.

Inni Ameerikaa deeggaru, siyaasa keessattis sodaa hin qabu. Bara siyaasa ammayyaa sana keessatti pirezidaantii hundarra hojii-dhabeessa ta'een isa dura buufame; yeroo inni bara 2024tti irra deebi'amee filatamus, ammas bara siyaasa ammayyaa keessatti pirezidaantii haaraa hundarra hojii-dhabeessa ta'een isa dura buufamee jiraata. Haala lamaan keessatti dursitoonni isaa fedhii Islaama xurree irraa ka'eef jilbeenfachuuudhaan beekamu. Dhugumatti, wanti inni yeroo kamiyyuu dubbate keessaa isa hundarra hiika guddaa qabu, akkasumas wanti inni raawwachuu isaatiif galata itti argatu, "Dalagaa ijaaraa."

Kun jechuun Jimmy Carter, Barack Hussein Obama fi Joe Biden pirezidaantummaa isaanii keessatti bu'a qabeessota guddoo hin turre jechuu miti; garuu bu'a qabeessummaan isaanii hojii isaanii keessatti bu'uureeffamee ture, innis qajeelfamoota Heera mootummaa United States keessatti seeraan kaa'aman—sanada isuma isaan tokkoon tokkoon isaanii eeguufii fi tiksuuf kakatan sana—diiguuf hojjechuu isaanii irratti hundaa'e; kanaan wal qabatee immoo Carter hanga filannoo Reaganitti Islaamni namoota butamanii akka qabatutti hayyame, Obama addunyaa Islaamaa keessa naanna'ee dhiifama gaafachuu raawwatee baankii jalqabaa Islaama hamaa ta'eef yoo xiqqaate doolara biliyoona tokko maallaqa callaa kenne, galmeen deeggarsa Islaamaaf Biden qabu immoo tarreessuun isaa baay'ee dheeraa dha.

Ronald Reagan hojii diiguu dallaa fakkeenya "golga sibiilaa" jedhamee waamamu raawwate; fi Sadaasa 11, 1989 irratti dallaan Barlinii kufuun mo'icha hafuura sanaaf mallattoo karaa qabatamaa ta'e kaa'e. Trump immoo dallaa fakkeenya addaan ba'uu Waldaa fi Mootummaa ni diiga; Waaqayyolii sadaffaanis taatee sanaaf mallattoo karaa qabatamaa ni kenna. Taateen sun yeroo chaappaa namoota kuma dhibba tokkoo fi afurtamii afur kaa'amuu ni xumura; yeroo sunis

dhufaatiis Islaamaa Waaqayyolii sadaffaatiin jalqabe, innis hojii hafuuraa yeroo chaappaa kaa'amuu jalqabuu isaa adda baasuuf mallattoo karaa qabatamaa kennee ture. Onkololeessa 7, 2023, mallattoolee seenaa qabatamoo sadii keessaa giddugala yeroo chaappaa namoota kuma dhibba tokkoo fi afurtamii afur ta'e ni kennite.

Seenaa sana gidduutti, pirezidaantii jahaffaan kan Ronald Reagan irraa eegalee ture, bineensa boolla gad fagoo keessaa ba'een karaa siyaasaa fakkeenyaan ajjeefame. Bineensi boolla gad fagoo keessaa ba'u, jalqaba yeroo chaappessuu keessatti, Islaama ture; inniis Mohammed bakka bu'a; mallattoo raajii sobaa dha. Bineensi boolla gad fagoo keessaa ba'u, dhuma yeroo chaappessuu keessatti, bineensa galaanaa kan Kaatoolikummaa ti; yeroo sanattis madaan isaa du'a geessisu ni fayya. Bineensi boolla gad fagoo keessaa ol ba'u kan yeroo chaappessuu gidduutti ka'u, bineensa amantii-dhabuu, jechuunis jawwee dha. Bineensi jawwee kan boolla gad fagoo keessaa ba'u, gidduu yeroo chaappessuutti, Mul'ata boqonnaa kudha tokko keessatti dhugaa-baatota lamaan ni ajjeesa.

Gareen dimokraatawaa bofa deggertuu bittaa garbummaa, akka bineensa guddaa fakkaatu, kan yeroo waraana keessaa Ameerikaa turte, pirezidaantii Ripablikaanaa isa jalqabaa dhugumaan ajjeefte. Waraanni keessaa sun ifatti Ebla 9, 1865tti xumurame; Liinikon immoo, guyyaa duraatti rasaasaan rukutame iyyuu, torban tokko booddee jechuunis guyyaa 15ffaatti du'e. Waraanni sun mootummaa guyyaa torbaffaa irratti xumurame; Liinikonis mootummaa guyyaa torbaffaa irratti du'e.

Addunyawwan walxaxan, kan dureessaa fi pirezidaantii aangoo-qabeessa sana irratti dammaqfaman (kaafaman), gaafa Sadaasa 3, 2020 irratti ajjeechaa siyaasaa raawwatan. Bineensi sun boolla keessaa hin qabne keessaa ba'ee, bineensa jawwee sana bakka bu'ee, akka fakkeenyaatti du'a dhugaa pirezidaantii ripabilikaanii isa jalqabaatiin agarsiifametti, pirezidaantii ripabilikaanii isa dhuma akka mallattoo ta'een ajjeese. Dubbiin Waaqayyoo addunyaan du'a isaa irratti gammadee erga booddee, inni miilla isaa irratti akka dhaabbatu ibsa. Amma bara 2024 keessa jirra; himata seeraa akka meeshaatti itti fayyadaman hundumaa, soba, olola, fi maallaqa isa irratti roobsamaa jiru hundumaa utuu jiruu, Tiraampiin deebi'ee jiraachuutti dhufuun isaa ifaadha.

ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ରରରେ ଯେ ବିବାଦ ନିଜକୁ ପୂରକାଶ କରୁଛି, ଏବଂ ଏହିପରି ଭାବେ ସମଗ୍ର ଜଗତରେ ସହେ ଏକଲେ ବିବାଦର ପୂର୍ବାଭାସ ଦେଉଛି, ସହେ ସମୟରେ—ଯେତେବେଳେ ପରବର୍ତ୍ତୀ ବର୍ଷା ଦ୍ୱାରା ପୂର୍ବନିଧିତ ଇଣ୍ଡିଆର ଶକ୍ତି ଉପରୁ ଅବତରଣ କରୁଛି—ତଳଠାରୁ ଏକ ଶତାବ୍ଦୀ ଶକ୍ତି ଉଦୟ ହବେ।

Seenaa Guraandhala 11, 2001 irraa kaasee hamma seera Dilbataa yeroo dhiyootti Ameerikaa keessatti dhufu sanatti, Islaamni Waa'ee sadaffaa keessaa boolla gad fagoo irraa akka qilleensaatti ba'ee; kunis seenaa sanaa jalqaba irratti aara ijaarsa gubataa ture bakka bu'a. Bara 2016 keessatti, dammaqiinsi Koministiyaa-globalistotaa jedhamu dhugaa-baatota lama ajjeesuuf ol ba'ee. Sana booddee, yeroo dhiyootti seerri Dilbataa sun dhufutti, paaphaasummaan, yeroo sana bineensa saddeettaffaa isa torban keessaa ta'u sana ta'ee, madaa du'aa isaa fayyifamee teessoo mootummaa lafaa irratti ol ba'a.

Bineensonni humna jalaa dhufuu agarsiisan, yeroo roobni boodaa akka humna olii irraa bu'aa jirutti, "Dhugaa" raajii tokko agarsiisu. Kan dura aaraadhaan ol ba'uuf jiru yeroo sagaleen jalqabaa

Mul'ata boqonnaa kudha saddeet dhaga'amutti, Islaamummaa balaa sadaffaa ti; innis yeroo roobni boodaa "safaramuu" jalqabutti ol ba'a. Bineensi dhumaa ol ba'u paaphaasii dha; yeroo sagaleen lammaffaan Mul'ata boqonnaa kudha saddeet dhaga'amutti, innis yeroo roobni boodaa safara malee dhangalaafamaa jirutti ol ba'a.

Isaanni jalqabaa isa dhumaa fakkeessa; bineensi gidduutti ol ba'us immoo bineensa addunyaa mara hammadu amantii-dhabuu isa dhugaa baatota lama bara 2020 keessatti ajjeese dha. Dhugaa baataan tokko gaanfa Pirootestaantii ture; inni kaan immoo gaanfa Riippabilikaanaa ture. Fincilli fi jeequmsi bineensa amantii-dhabuu wajjin walqabatu qubee kudha sadiffaa alifbeetii Ibrootaatiin bakka bu'ameera; bineensi sun boolla gadi fageenya hinqabne keessaa dhufe immoo bineensota jalqabaa fi dhumaa boolla gadi fageenya hinqabne keessaa dhufan gidduutti dhufe; kunis hiika jecha Ibrootaa "dhugaa" jedhu uuma, yoo dhugaa humna Seexanaa yeroo humni samii irraa ol kaa'ee dhufaa jiru keessatti gadii irraa dhufu adda baasu ta'e illee.

Guyyaa fi wal keessaa guyyaa sadii fi walakkaa booddee, "sagaleen giddugaleessaa" tokko dhaga'amu jalqabe. Innis "sagalee isa lafa onaa keessatti iyyaa jiru" ture. Sagaleen sun "xumura" sagalee ergamaa karaa Ergamaa Kakuu qopheessu sanaa ture; akkasumas jalqaba sagalee Eliyaas, dhiiraa fi dubartoota gara Tulluu Qarmeloositti waamu ture.

"Obboloota fi obboleettota, yeroo kanaa barbaachisummaa isaa fi hiika taateewwan amma raawwatamaa jiran isin dammaqsuuf waan tokko dubbachuu nan danda'a ta'ee utuu! Sochiiwwan cimaa amma bilisummaa amantii ugguruuf taasifamaa jiranitti isin akeekkachiisa. Yaadannoo qulqulleeffame Waaqayyoo diigamee jira; bakka isaa keessatti immoo Sanbanni sobaa, qulqullina tokko illee hin qabne, addunyaa dura dhaabbatee jira. Humnoonni dukkanaa yeroo wantoota jala jiran kaasan, Gooftaan Waaqni mootummaa waaqaa ol irraa humna ergaa jira; yeroo balaa kana qunnamuuf, ergamoota Isaa jiraatan kaasee seera mootummaa waaqaa ol ol akka qabsiisuuf. Amma, yeroo kanauma, biyya alaa keessatti hojjechuun yeroo keenya. Ameerikaan, biyya bilisummaa amantii, yeroo yaada amantii dirqisiisuudhaan fi namoota Sanbata sobaa kabajuuf dirquudhaan papasii wajjin tokko taatu, saboonni biyya lafaa hunda keessa jiran fakkeenya ishee hordofuuf ni geggeeffamu. Uummanni keenya humna isaanii keessa jiru hunda, meeshaalee isaan gahuu danda'an fayyadamuudhaan, ergaa akeekkachiisaa babal'isuuf gochuu qaban hojjechuuf walakkaa illee hin dammaqne."

"Waaqayyo Gooftaan samii mootummaa isaa keessatti warra ajaja dhabuufi seera cabsuutiin yakkan hojjetan irratti murtii Isaa addunyaa irratti hin ergu, hamma eegdottoota Isaa akeekkachiisa kennaniif hin erginitti. Ergaa sun caalaatti ifatti labsamutti malee yeroo ayyaanni filannoo kennu cufee hin xumuru. Seerri Waaqayyoo guddisamuun isaaf ta'a; gaaffiin isaa amala isaa isa dhugaa, qulqulluu keessatti dhihaachuu qaba, akka namoonni dhugaaaf yookaan dhugaa irratti murteessaniif. Garuu hojii sun qajeelummaadhaan gabaabfamee ni xumurama. Ergaan qajeelummaa Kiristoos keessaa ka'u karaa Gooftaa qopheessuuf handaara lafaa tokko irraa gara kaanii dhaga'amuun qaba. Kun ulfina Waaqayyoo kan hojii ergamaa sadaffaa cufuudha." Testimonies, volume 6, 18, 19.

Ergaan ji'a dhuma Adoolessaa, 2023tti jalqabe amma "addaan baafamee lallabaa" jira; "akeekkachiisa," "barbaachisummaa yeroo kanaa, hiika taateewwan amma raawwatamaa jirani"

adda baasee ibsaa jira. Innis “humnoota dukkanaa” warra “qaamolee gadi jala jiran kakaasaa jiran” addaan baasee agarsiisaa jira; akkasumas “Gooftaan Waaqni mootummaa samii” Fulbaana 11, 2001 irraa eegalee “humna ol irraa erguu” isaa ibsaa jira. Innis “ergaa qajeelummaa Kiristoos” “qarqara lafaa tokko irraa hamma qarqara isa kaaniitti” “sagaleessaa” jira. Amma “barbaachisummaa yeroo kanaatti” “dammaquuf” yeroo ol’aanaa dha; mootummaa samii keessatti Waaqayyo amma “ajaja dhabuufi yakkaaf firdii Isaa addunyaarra buusuu” jalqabuuf deema.

Sararri raajii kan lakkoofsa afurtamaa keessatti bara dhumaatti 1989tiin bakka buufame, seenaa alaa sarara raajii keessaa kan lakkoofsa afurtamaa keessatti Daani’el boqonnaa kudha tokko keessatti bara dhumaatti 1798tiin bakka buufame ni cimsa. Seenaa raajii kan lakkoofsa keessatti bara 1989 irraa jalqabu sun adeemsa sadarkaa sadii madaa du’aa Roomaa paaphaasummaa fayyisuu adda baasa. Bara 1989 irraa eegalee hamma madaan sun seera Dilbataa yeroo dhihoo keessatti dhufutti fayyuutti, yeroo raajii addaa tokko bakka bu’a. Lakkoofsi lamaffaa Daani’el boqonnaa kudha tokkoo keessatti, pirezidaantota Yunaayitid Isteetisii hojii raajii isaani adda baasuun, Ronald Reagan irraa bara 1989tti jalqabee, sarara lammaffaa dabalata. Yeroon raajii kan gara seera Dilbataatti geessu, qophii waggaa soddoma kan bara 508 irraa hamma 538tti raawwatame keessatti ragaa lammaffaa qaba; yeroo paaphaasummaan yeroo jalqabaatiif teessoo fudhatee, waggaa sana keessattiyyuu seera Dilbataa dabarse.

Kiristoosi umurii waggaa soddomaatti cuuphamee tajaajila Isaa kan waggaa sadii fi walakkaa jalqabe. Phaaphaasummaan soba mootummaa Seexanaa kan Kiristoosiin fakkeessu dha; waggoonni soddoman 508 irraa hamma 538tti jiranis waggoota soddoma jalqabaa Kiristoos kan cuuphaatti Isaa geessan sobaan fakkeessu. Tajaajilli Isaa kan waggaa sadii fi walakkaa tajaajila phaaphaasummaan addunyaatti tajaajila du’aa dhiyeesseen, waggoota raajii sadii fi walakkaan, akka soba tajaajila jireenyaa Kiristoositti, fakkeeffame.

Dhuma tajaajila Isaa keessatti inni du’e, guyyaa torbaffaatti awwaala keessatti boqote, sana booddee immoo du’aa kaafame. Bara 1798 keessa, dhuma tajaajila seexanaa kan abbaa-phaaphaasotaa waggoota raajii sadii fi walakkaa turetti, abbaa-phaaphaasootni madaa isaani isa nama ajjeesu fudhatan; ergasii waggoota mallattoo torbaatamaaf ni dagataman, hamma inni isa saddeettaffaa, kan torban keessaa ta’e sanaatti du’aa kaafamutti. Kiristoos guyyaa jalqabaa torbanii irratti du’aa kaafame; garuu tartiibaan yoo ilaalame, guyyaan jalqabaa “guyyaa saddeettaffaa” dha, akkasumas guyyoota “torban keessaa” dha, kan Kiristoos uume. Lakkoofsi saddeet “du’aa kaafamuu” agarsiisa; abbaa-phaaphaasootnis du’aa kaafamu, mootummaa tokko isa mootummoota raajii Macaafa Qulqulluu keessaa, kan madaa nama ajjeesu fudhatuu akka ta’e adda baafamee waan jiruuf.

Phaawulos yeroo Waaqayyo Israa’el durii Galaana Diimaa keessa dabarse, cuuphaan achitti fakkeenyaan akka bakka bu’ame ibsa.

Kana malees obboolota koo, isin akka kana hin beekne ani hin barbaadu; abbootiin keenya hundinuu duumessa jala turan, hundinuu galaana keessa darbaniiru; duumessa keessaas, galaana keessaas hundinuu gara Museetti cuuphamaniiru. 1 Qorontos 10:1, 2.

Sirni cuuphaan hafuuraa Israa'el isa afuuraa, sirna dhagna qabatamaa Israa'el isa lafarraa bakka bu'e; sirni dhagna qabatamaas guyyaa saddeettaffaatti raawwatamuu qaba ture. Kanaafuu Kiristoos guyyaa saddeettaffaa irratti du'aa keessaa kaafame; inniis torban keessaa isa tokko dha; yeroo pappeessummaan Roomaa torban keessaa saddeettaffaa ta'ee deebi'ee kaafamus, inni sarara Kiristoositti wal fakkaata Sheexaanummaa dha. Papeessummaan Roomaa teessoo mootummaa isaa irra kaa'amuuf waggoota soddomaa qophii godhe, kunis waggoota soddomaa jireenya Kiristoos cuuphamuu Isaa, tajaajila Isaa fi du'a Isaaaf qophaa'uu keessatti fakkeenyaan agarsiifame. Sararoonni lamaan isaanii mootummaa ja'affaa raajii Macaafa Qulqulluu keessatti ibsame gara du'aatti geessu addaan baasu. Sararoonni lamaan sun yeroo dhumaa bineensa lafaa sanaa bakka bu'u. Sarara Kiristoos keessatti dhaloonni Isaa seenaa sanaaf "yeroo dhumaa" mallatteesse.

Kanaaf, sararoota afur qabna. Yeroon dhumaa kan lakkoofsa afurtamaa keessa jiru bara 1989 irraa eegalee hanga seera Dilbataa kan lakkoofsa afurtokkootti. Dhiheessi pirezidaantotaa kan lakkoofsa lamaa, fi waggoota soddoma qophii Kiristoosii fi farra-Kiristoos lamaaniif. Waggoonni soddoma Kiristoos "yeroo dhumaa" sarara Isaa keessatti jalqabaniiru; kunis dhaloota Isaatiin mallatteeffame. Yeroon dhumaa bara 1798 keessatti, booji'amni waggaa torbaatamaa Israa'el dhugaa Baabilon dhugaa keessatti xumuramuun fakkeenyaan agarsiifame. Kanaaf, Daani'el boqonnaa kudha tokko lakkoofsi lama Daariyosii jalqaba; sababiin isaas Daariyos kufaati Baabilonitti mootummaa jalqabeera. Bara 1989 yeroon dhumaa lakkoofsa afurtamaa keessa jira; akkasumas Daani'el boqonnaa kudha tokko lakkoofsi lamaas yeroo dhumaati, fi waggoonni soddoma qophii Kiristoos "yeroo dhumaa"tti jalqabaniiru. Sararoota afran keessaa sadii "yeroo dhumaa" akka mallattoo karaa jalqabaatti salphaatti ifa godhu.

Sararri waggoota dhibba lamaa fi digdamii lamaan, sochii ergamaa duraa fi sochii ergamaa sadaffaatti mul'atan, dhibba lamaa fi digdamii lama jechuun mallattoo walitti hidhamiinsa namummaa fi waaqummaa ta'uu adda baasu. Jalqabni walitti hidhamiinsa mallattoo waggoota dhibba lamaa fi digdamii lamaan, kan bara 1776 jalqabe, gara bara 1996 geesse.

Yeroon sun seenaa Miilerayitii keessatti waggoota dhibba lamaa fi digdamii, bara 1611 irraa jalqabee hanga 1831tti tureen fakkeenyaan agarsiifame. Yeroon Labsiin Walabummaa bara 1776 irraa jalqabee hanga bara 1798tti, yeroo bineensi lafaa akka mootummaa ja'affaa raajii Macaafa Qulqulluu keessatti teessoo mootummaa qabatetti, waggoota dhibba lamaa fi digdamii bara 1996tti xumuran keessaa mallattoowwan daandii sadii keessaa lama jalqabaa bakka bu'a.

1776ରୁ 1798 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମୟଖଣ୍ଡଟି ବାଇବେଲୀୟ ଭବିଷ୍ୟଦ୍‌ବାଣୀର ଷଷ୍ଠ ଚାନ୍ଦରର ସମ୍ପର୍କିତ କରଣକୁ ନିଲେଖାଉଥିବା ଏକ କାଳକୁ ସୂଚିତ କରେ, ଏବଂ ତଣ୍ଡୁ ଏହା ଖ୍ରୀଷ୍ଟ ଓ ପୂର୍ବଖ୍ରୀଷ୍ଟତ୍ୱକର ଚିରିଶି ବର୍ଷର ପୂର୍ବତ୍ୱକାଳ ସହ ସମନ୍ୱିତ ଅଟେ। ପୃଥିବୀର ପଶ୍ଚିମ ସମ୍ପର୍କିତ କରଣ ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ ଯେ ସମୟଖଣ୍ଡ, ସେହିଟି ସାତରୁ ଉତ୍ପନ୍ନ ଅଷ୍ଟମ ପଶ୍ଚିମ ଚିରିଶି ସଂଘର ସମ୍ପର୍କିତ କରଣ ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ ସମୟକୁ ପୂର୍ବନିଧିତ୍ୱ କରେ। ସାତରୁ ଉତ୍ପନ୍ନ ଏହି ଅଷ୍ଟମ ପଶ୍ଚିମ ହେଉଛି ସମଗ୍ର ପୃଥିବୀ ଉପରେ ପାପାଳତନ୍ତ୍ରର ଶାସନର ଦ୍ୱିତୀୟ ଏବଂ ଶେଷ ପୂର୍ବକାଳ। ପୃଥିବୀ ଉପରେ ପାପାଳତନ୍ତ୍ରର ଶାସନର ପୂର୍ଥମ ପୂର୍ବକାଳରେ ଚିରିଶି ବର୍ଷର ଏକ ପୂର୍ବତ୍ୱକାଳ ଥିଲା।

Sarara irratti sarara, seenaa bara 1989 irraa hamma seera Dilbataatti; seenaa waggoota soddoma kan gara 538tti geesse; seenaa waggoota soddoma kan cuuphaa Kiristoositti geesse; seenaa caqasaa lammaffaa Daani'el boqonnaa kudha tokkoo, kan Ronald Reagan irraa jalqabee hamma seera Dilbataatti; fi seenaa 1776 irraa hamma 1798tti, hundinuu guyyoota dhuma keessatti seenaa tokko qofa bakka bu'u. Dhugaan kun irratti ifa ta'uun barbaachisaa dha; mootummaa seenaa 1776 irraa jalqabee hamma 1798tti jiru, sarara sararoota hunda walitti fidee ifatti agarsiisuudha.

Sana seenaa raajii sana keessatti, isa seenaa xumuraa bineensa lafaa Mul'ata kudha sadii ta'e keessatti, sarara keessaa tokko ni jira; innis saba Waaqayyoo, akkuma gaafa dhugaa Pirootestaantizimii bakka bu'utti, ilaallata; akkasumas sararri alaa tokko ni jira; innis gaafa Riippabilikaanizimii bakka bu'utti mul'ata. Gaafa lamaan keessatti qabsaa'ina fi falmii dachaa lama raajiin ilaallatu ni jira. Nuti seenaa bara 1989 irraa kaasee hamma seera Dilbataatti mul'atu keessatti, qaamolee raajii jawwee, bineensaa, raajii sobaa, fi Islaamaa adda baasaa jirra.

Amalli raajichi raajii raagummaa inni abbaa sobaa ta'uu isaa, inni ajjeesaa ta'uu isaa, akkuma samii keessatti ture sanatti lafa irratti shiraawwan iccitii hunda keessatti hogganaa ta'uu isaa dha. Amantiin isaa hafuurota waaqeffachuu dha. Inni mootummaa waan har'a "lawfare" jedhamee waamamuuti; inni abukaatoo qulqulluu hin taane dha; inni akkuma yeroo mana murtii samii keessatti ajajamuu fi amantii Iyyoob irratti falmeetti, akkasumas yeroo reeffa Musee irratti falmeetti, akkasuma immoo hojii Kiristoos uffata xuraa'aa Iyyaasuu irraa mulquu irratti Zakaariyaas boqonnaa sadii keessatti falmeetti, obboloota keenya himataa dha. Inni isa mootummaa mootummootii bulchu dha; inni immoo isa akka Waaqaa of ol qabu dha.

Amantiin bineensaa Kaatolikiidha; isheenis dubartii addunyaa duudhaa fi aadaa, warra ishee duukaa bu'an Dubbiin Waaqayyoo irra olitti akka ajajamaniif amansiiftu sana. Isheen qorichaawwan isheetiin addunyaa gowwoomsiti; kunis Mul'ata boqonnaa kudha saddeet lakkoofsa digdamii sadi keessatti jecha Giriikii *pharmakeia* jedhuudha, hiiknis isaa "qorichoota" jechuudha. Isheen isa mootota lafa waliin sagaagaltummaa raawwattu sana. Isheen fakkeessa sobaa Isa du'e ture, garuu deebi'ee jiraatu sanaati. Isheen isa dagatamtee ergasii yaadatamtu sana; isheenis saddeettaffaa kan torban keessaa taatedha. Isheen bineensa Ameerikaan tokkoon bifa uftti fakkeessee ijaartu, akkasumas fakkeenyaafis fakkeenya taatu sana.

Raajiin sobaa jechuun Pirootestaantizimii gantuu dha; inni Waaqayyoo jedhu Dubbiin isaa dhowwu ta'ee of lakkaa'a; akkasumas sababii inni Dubbiin Waaqayyoo ganetti, humna Dubbiin Waaqayyoon kennamu hin qabu. Humna Dubbiin Waaqayyoo malee, waldoonni yookaan ummanni ammas of tuulummaan saba Waaqayyoo ta'uu himatan, hojii Waaqayyoo raawwachaa akka jiran fakkeessuuf humna mootummaa irratti hirkachuu akka dirqaman, loojikiidhaan ifa ta'a. Pirootestaantizimii gantuun raajota Ba'aal fi Ashtaarot ti; isaan Yezbeelii fi Heroodiyaasii duratti sirba gowwoomsaa dhiyeessu; akkasumas isaan Salaomee, intala Heroodiyaas ti.

Humnoonni sadan kun walitti dhufanii tokkummaa sadarkaa sadiitiin ijaaramu; garuu dhugumaan wal jibbu. Dhugaa isaanii walii isaanii wajjin falmii keessa jiran hubachuu malee, mootonni kudhan kun (Tokkummaa Mootummoota Addunyaa) mootummaa isaanii paaphaasummaadhaaf akka kennan, akkasumas boqonnaa isuma keessatti foon ishee akka nyaatanii ibiddaan ishee akka

“Barsiisni ergamaa dhugaa Kiristoosiif ta’e hundumaa ammaan tana dhimma baay’ee ulfaataa fi cimaa dha. Nuyi waraana tokko keessa jirra; innis hamma murtiin dhumaa bara baraa hundumaaf kennamutti gonkumaa hin cufamu. Duuka-buutuun Yesus hundinuu akka nuti ‘foonii fi dhiiga irratti hin qabsoofne, garuu bulchitoota irratti, aangawoota irratti, bulchitoota dukkana biyya lafaa kanaa irratti, hafuurota hamaa iddoowwan ol-aanaa keessa jiran irratti’ qabsoofnu haa yaadachiifamu. Yaa, fedhiin bara baraa walitti bu’iinsa kana keessatti hirmaate jira; kanaafis dhimma kanaaf hojii irraa ol-ka’aa, muuxannoo salphaa fi gatii-xiqqaa ta’e tokko illee jiraachuu hin qabu. ‘Gooftaan warra Waaqayyoon sodaatan qorama keessaa baasu akkamitti akka danda’u ni beeka; warra jal’oota ta’an immoo guyyaa murtiitti adabamuuf eeggatti kuusuu ni beeka.... Ergamoonni, humnaa fi jabina isaanii keessatti caalanii iyyuu, fuula Gooftaa duratti isaanii irratti himannaa arrabsaa hin dhiyeessan.’” General Conference Daily Bulletin, March 4, 1895.